YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)
16 päivänä lokakuuta 2003 *

Asiassa C-29/03,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. Braga da Cruz ja C. Giolito, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Instituto Tecnológico para a Europa Comunitária (ITEC), yksityinen tutkimuslaitos, kotipaikka Lissabon (Portugali),

vastaajana,

jossa komissio vaatii EY 238 artiklan nojalla nostamassaan kanteessa sen 62 236,65 euron ennakkomaksun palauttamista viivästyskorkoineen, jonka se maksoi vastaajalle sopimuksen nro IN 10278I 20364/0 täyttämisen yhteydessä,

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-P. Puissochet sekä tuomarit F. Macken ja J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: S. Alber,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on yhteisöjen tuomioistuimeen 17.1.2003 toimittamallaan kannekirjelmällä nostanut EY 238 artiklan nojalla laaditun välityslausekkeen perusteella kanteen Instituto Tecnológico para a Europa Comunitária (ITEC) -nimistä yksityistä tutkimuslaitosta (jäljempänä ITEC) vastaan; kanteessa vaaditaan palauttamaan komission sopimuksen nro IN 10278I 20364/0 (jäljempänä sopimus) rajoissa pääomasijoituksena maksama 62 236,65 euron ennakkomaksu 6 853,19 euron viivästyskorkoineen, jotka ovat erääntyneet 31.12.2002 ja jotka on laskettu 6,28 prosentin korkokannan mukaan, eli 69 089,84 euron kokonaissumma, johon on lisättävä 10,71 euroa kultakin päivältä erääntyneinä korkoina, jotka lasketaan saman korkokannan mukaan, 31.12.2002 alkaen ja aina maksun täysimääräiseen suorittamiseen saakka.

Tosiseikat ja asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Euroopan yhteisö teki komission edustamana 18.12.1996 sopimuksen ITECin kanssa, joka toimi Associação Nacional de Formação Electrónica Industrialin — ANFEI, Novageo, Lda, OCT-ON Campus Technology SA, Sodit SA ja Telecomunicação Móveis Nacionais, SA:n koordinaattorina.

3 Sopimuksessa sovittiin "TRIO"-nimisen tutkimushankkeen toteuttamisesta yhteisön rahoitustuen avulla tutkimusta sekä teknologista kehittämistä ja esittelyä koskevien toimien tulosten levittämistä ja hyödyntämistä koskevasta erityisohjelmasta (1994—1998) 15 päivänä joulukuuta 1994 tehdyn neuvoston päätöksen 94/917/EY (EYVL L 361, s. 101) rajoissa.

4 Sopimuksen 2 kohdan 1 alakohdan mukaan hankkeen kesto oli 27 kuukautta 1.1.1997 alkaen.

5 Sopimuksen 3 kohdan 1 alakohdan mukaan komissio sitoutui osallistumaan rahoituksellisesti sen hankkeen moitteettomaan toteuttamiseen, jonka hyväksyttyjen kokonaiskustannusten määräksi arvioitiin 1 338 740 ecua, ja sen 2 alakohdan mukaan tällä rahoitusosuudella voitiin kattaa enintään 50 prosenttia kaikista hyväksytyistä kustannuksista tai tarvittaessa 100 prosenttia lisäkustannuksista 669 370 ecuun asti.

6 Sopimuksen 4 kohdan mukaan komission rahoitusosuus oli tarkoitus maksaa seuraavalla tavalla:

— aluksi suoritettava 200 819 ecun ennakko, joka oli tarkoitus maksaa kahden kuukauden kuluessa sopimuspuolten viimeisen allekirjoituksen jälkeen

— kausittaisia suorituksia, jotka oli tarkoitus maksaa kahden kuukauden määräajan kuluessa kausittaisten raporttien ja niitä vastaavien kustannusselvitysten hyväksymisestä siten, että aluksi suoritetun ennakon ja kausittaisten suoritusten kokonaissumma ei ylitä 90:tä prosenttia komission hankkeelle myöntämän rahoitusosuuden enimmäismäärästä

— rahoitusosuuden kokonaissumman loppumäärä (10 prosentin loppuosa), joka oli tarkoitus maksaa kahden kuukauden kuluessa lopullisen kertomuksen, asiakirjojen tai muiden hanketta varten esitettävien tulosten ja viimeisen jakson kustannusselvityksen hyväksymisestä.

7 Sopimuksen 9 kohdan 2.3 alakohdassa sovittiin, että kaikki komission hoidettavana olevat maksut suoritetaan hankkeen koordinaattorin välityksellä, jolla oli lisäksi velvollisuus siirtää välittömästi jokainen maksu sopimuspuolelle, jolle se on osoitettu.

8 Sopimuksen liitteessä II olevan 2 kohdan 1 alakohdan a alakohdan mukaan ITEC oli koordinoijan asemassaan komission ainoa neuvottelukumppani siltä osin kuin on kyse kaikkien sopimukseen liittyvien asiakirjojen toimittamisesta siten, että se sitoutuu myös toimittamaan jaksoittaisia selvityksiä kerran vuodessa ja kuukauden kuluessa sen jakson päättymisestä, jota ne koskevat, sekä lopullisen kertomuksen kahden kuukauden kuluessa sopimuksen voimassaolon päättymisestä.

9 Sopimuksen liitteessä II olevan 23 kohdan 3 alakohdan mukaan sopimuspuolet sitoutuvat siinä tapauksessa, että hankkeelle myönnettävän rahoitusosuuden kokonaismäärä on pienempi kuin suoritettujen maksujen kokonaissumma, korvaamaan välittömästi komissiolle tämän erotuksen.

10 Sopimuksen liitteessä II olevan 7 kohdan mukaan sopimuspuolet sopivat siitä, että kaikki sopimuksen, johon sen 10 kohdan mukaan sovelletaan Portugalin lainsäädäntöä, pätevyyttä, täyttämistä ja tulkintaa koskevat riita-asiat jätetään Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

11 Sopimuksen mukaisesti komissio suoritti ITECille seuraavat maksut:

— 200 819 ecua tammikuussa 1997 aluksi suoritettavana ennakkona

— 48 849,12 ecua syyskuussa 1997 sen jälkeen kun 31.7.1997 esitettiin kustannusselvitys 1.1.1997 ja 30.6.1997 väliseltä ajanjaksolta

— 152 592,58 ecua huhtikuussa 1998 sen jälkeen kun 31.12.1997 esitettiin kustannusselvitys 1.7.1997 ja 31.12.1997 väliseltä ajanjaksolta

— 58 527,42 ecua maaliskuussa 1999 sen jälkeen kun 31.7.1998 esitettiin kustannusselvitys 1.1.1998 ja 30.6.1998 väliseltä ajanjaksolta.

12 Perustellakseen komission ensimmäiseksi suorittamaa ennakkoa ITEC esitti seuraavat asiakirjat:

— 31.1.1999 neljäs jaksoittainen kertomus, joka koski 1.7.1998 ja 31.12.1998 välistä ajanjaksoa, jonka aikana komission vahvistaman rahoitusosuuden määrä oli 33 339,59 ecua

— 31.7.1999 viides jaksoittainen kertomus, joka koski 1.1.1999 ja 30.6.1999 välistä ajanjaksoa, jonka aikana komission vahvistaman rahoitusosuuden määrä oli 68 988,13 ecua

— 30.9.1999 lopullinen kertomus, johon kuului kustannusselvitys 1.7.1999 ja 30.9.1999 väliseltä ajanjaksolta, jonka aikana komission vahvistaman rahoitusosuuden määrä oli 36 254,63 ecua.

13 Komissio osoitti ITECille 17.3.2000 kirjeen, jossa se vaati esitettyjen kustannusselvitysten perusteella 62 236,65 ecun suuruisen summan palauttamista, joka vastaa 460 788,12 ecun summan, joka tosiasiallisesti oli maksettu, ja 398 551,47 ecun summan, jonka piti olla komission rahoitustuen kokonaissumma, välistä erotusta.

14 Tämän jälkeen komissio lähetti ITECille 13.2.2001 maksuvaatimuksen nro 3240210406, jolla se vaati 62 236,65 euron maksamista 31.3.2001 mennessä. Komissio ilmoitti kohdassa "maksuehdot", että tämän päivän jälkeen oli maksettava viivästyskorkoja Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioissaan maaliskuussa 2001 soveltaman 1,5 prosenttiyksiköllä korotetun korkokannan mukaisesti. Komissio lähetti kaksi uutta muistutusta 14.5. ja 29.6.2001.

15 ITEC lähetti komissiolle 14.12.2001 faksin, jossa se vahvisti kiinnostuksensa löytää ratkaisu tähän ongelmaan. Komissio vastasi ITECille 14.1.2002 ja muistutti hankkeen rajoissa suoritettujen summien määrät ja syyn, jonka vuoksi se vaati liikaa maksetun summan takaisin maksamista.

16 Koska ITEC ei vastannut tähän vaatimukseen, komissio nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

Menettely yhteisöjen tuomioistuimessa

17 EY 238 artiklan ja Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 319, s. 1) mukaisesti vain yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan välityslausekkeen nojalla toimielimen nostaman kanteen.

18 Komission kanne on annettu sääntöjenmukaisesti tiedoksi ITECille. Koska ITEC ei ole esittänyt vastinetta säädetyssä määräajassa, komissio on vaatinut yhteisöjen tuomioistuimelta sen työjärjestyksen 94 artiklan 1 kohdan mukaista yksipuolista tuomiota.

19 Laillisesti haastettu ITEC ei ole jättänyt työjärjestyksen 40 artiklan 1 kohdan mukaista vastinetta säädetyssä määräajassa. Yhteisöjen tuomioistuimen on siten annettava yksipuolinen tuomio. Koska kanteen tutkittavaksi ottaminen on kiistatonta, yhteisöjen tuomioistuimen on työjärjestyksen 94 artiklan 2 kohdan mukaan tarkastettava, ovatko kantajan vaatimukset ilmeisen perusteltuja.

20 Komissio vaatii, että ITEC velvoitetaan:

— maksamaan kantajalle 69 089,84 euroa, josta pääoman osuus on 62 236,65 euroa ja 31.12.2002 erääntyneiden 6,28 prosentin korkokannan mukaan laskettujen viivästyskorkojen osuus 6 853,19 euroa

— maksamaan 10,71 euroa jokaiselta päivältä saman korkokannan mukaisena erääntyneenä korkona 31.12.2002 alkaen aina maksun täysimääräiseen suorittamiseen saakka

— maksamaan oikeudenkäyntikulut.

Ennakkomaksun osan palauttaminen

21 Sopimuksen liitteessä II olevan 23 kohdan 3 alakohdan mukaan sopimuspuolet sitoutuvat siinä tapauksessa, että hankkeelle myönnettävän rahoitusosuuden kokonaismäärä on pienempi kuin suoritettujen maksujen kokonaissumma, korvaamaan välittömästi komissiolle tämän erotuksen.

22 Komission toimittamista tiedoista käy ilmi, että ITEC vastaanotti yhteensä 460 788,12 ecua ja että sen esittämien eri kustannusselvitysten mukaan komission rahoitusosuuden olisi pitänyt olla kokonaisuudessaan vain 398 551,47 ecua, joka on 50 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista.

23 Näin ollen komission vaatimukset on hyväksyttävä siltä osin kuin on kyse liikaa maksettujen 62 236,65 ecun palauttamisesta.

Korot

24 Komissio täsmensi ITECille lähettämässään maksuvaatimuksessa, että maksu oli suoritettava 31.3.2001 mennessä ja että viivästyskorot kertyisivät tämän päivän jälkeen Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioissaan maaliskuussa 2001 soveltaman 1,5 prosenttiyksiköllä korotetun korkokannan mukaisesti.

25 On kuitenkin todettava, että sopimuksen liitteessä II olevan 23 kohdan 3 alakohdassa ei todeta, että komission ITECille liikaa maksamat summat olisi palautettava viivästyskorkoineen.

26 Koska sopimuksessa ei sovita koroista ja koska sopimukseen sovelletaan Portugalin lainsäädäntöä, on näin ollen sovellettava Portugalin siviililain 806 §:ää, jonka 1 ja 2 momentissa säädetään, että "kun velvollisuus koskee rahasummia, korvaus vastaa siitä päivästä alkaen laskettavia korkoja, kun velalliselle on esitetty toimimisvaatimus" ja että "korot, jotka on maksettava, ovat laillisia korkoja, paitsi jos — — sopimuspuolet ovat sopineet erilaisesta viivästyskorosta".

27 Koska komissio esitti ITECille toimimisvaatimuksen, se voi perustellusti vaatia Portugalin laillisen korkokannan mukaisia viivästyskorkoja 31.3.2001 alkaen.

28 Lailliseksi korkokannaksi on vahvistettu 7 prosenttia 12.4.1999 annetussa Portariassa nro 263/99 (Diário da República I, B-sarja, nro 85, 12.4.1999; jäljempänä asetus nro 263/99). Tätä korkokantaa muutettiin 8.4.2003 annetulla Portarialla nro 291/2003 (Diário da República I, B-sarja, nro 83, 8.4.2003; jäljempänä asetus nro 291/2003), jossa sen määräksi vahvistettiin 4 prosenttia 1.5.2003 alkaen.

29 Tietyistä euron käyttöön ottamiseen liittyvistä säännöksistä 17 päivänä kesäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1103/97 (EYVL L 162, s. 1) 2 artiklan 1 kohdan mukaan viittaus ecuun korvataan viittauksella euroon siten, että yksi ecu vastaa yhtä euroa.

30 Näin ollen ITEC on velvoitettava maksamaan komissiolle 62 236,65 euroa, johon lisätään Portugalin laillisen korkokannan mukainen viivästyskoko, joka lasketaan asetuksen nro 263/99 säännösten mukaisesti 30.4.2003 saakka ja asetuksen nro 291/2003 säännösten mukaisesti 1.5.2003 alkaen siihen saakka, kunnes velka maksetaan kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

31 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja ITEC on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Instituto Tecnológico para a Europa Comunitária (ITEC) velvoitetaan maksamaan Euroopan yhteisöjen komissiolle 62 236,65 euroa, johon lisätään Portugalin laillisen korkokannan mukainen viivästyskorko, joka lasketaan 12.4.1999 annetun Portarian nro 263/99 säännösten mukaisesti 30.4.2003 saakka ja 8.4.2003 annetun Portarian nro 291/2003 säännösten mukaisesti 1.5.2003 alkaen siihen saakka, kunnes velka maksetaan kokonaisuudessaan.**

2) **Instituto Tecnológico para a Europa Comunitária (ITEC) velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Puissochet Macken Cunha Rodrigues

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä lokakuuta 2003.

R. Grass V. Skouris

kirjaaja presidentti